

Дело C-435/22 PPU**Резюме на преюдициалното запитване съгласно член 98, параграф 1 от
Процедурния правилник на Съда****Дата на постъпване в Съда:**

1 юли 2022 г.

Запитваща юрисдикция:

Oberlandesgericht München (Германия)

Дата на акта за преюдициално запитване:

21 юни 2022 г.

Участници в производството:

Generalstaatsanwaltschaft München

HF

Предмет на главното производство

Конвенция за прилагане на Споразумението от Шенген — Интерпол — Червена бюлетина — Задържане на гражданин на трета държава в държава членка въз основа на червена бюлетина — Молба за екстрадиция от третата държава, поискала издаването на червената бюлетина — Постановена порано осъдителна присъда за същите деяния в друга държава членка — *Ne bis in idem* — Споразумение за екстрадиция между държавата членка, в която е извършено задържането, и третата държава, отправила молбата за екстрадиция

Предмет и правно основание на преюдициалното запитване

Тълкуване на правото на Съюза, член 267 ДФЕС, параграф 1

Преюдициален въпрос

Трябва ли член 54 от подписаната в Шенген на 19 юни 1990 г. Конвенция за прилагане на Споразумението от Шенген от 14 юни 1985 година между правителствата на държавите от Икономическия съюз Бенелюкс, Федерална

република Германия и Френската република за постепенното премахване на контрола по техните общи граници (наричана по-нататък „КПСШ“) във връзка с член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз да се тълкува в смисъл, че тези разпоредби не допускат екстрадирането на гражданин на трета държава, който не е гражданин на Съюза по смисъла на член 20 ДФЕС, от органите на държава — страна по тази конвенция, и на държава — членка на ЕС, в трета държава, ако съответното лице вече има окончателна присъда в друга държава — членка на ЕС, за същите деяния, за които се отнася молбата за екстрадиция, и тази присъда е изпълнена, и ако решението да се откаже екстрадирането на това лице в третата държава би било възможно само ако се допусне нарушение на съществуващо с тази трета държава двустранно споразумение за екстрадиция?

Цитирани разпоредби на правото на Съюза

Член 54 от Конвенцията за прилагане на Споразумението от Шенген от 14 юни 1985 г. (наричана по-нататък „КПСШ“)

Член 50 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“)

Цитирани разпоредби на националното право

Договор за екстрадиция между Федерална република Германия и Съединените американски щати от 20 юни 1978 г. (наричан по-нататък „Договорът за екстрадиция между Германия и САЩ“) във връзка с Допълнителното споразумение от 21 октомври 1986 г. (наричано по-нататък „ДС“) и Второто допълнително споразумение от 18 април 2006 г. (наричано по-нататък „Второто ДС“)

Член 8 от Договора за екстрадиция между Германия и САЩ гласи:

„Екстрадиция не се разрешава, ако исканото лице вече е било оправдано или осъдено с окончателно съдебно решение от компетентните органи на замолената държава за престъплението, за което се иска екстрадиция.“

Кратко изложение на фактите и на производството

- 1 NF е временно задържан в Германия на 20 януари 2022 г. и оттогава се намира в арест. Това задържане е извършено въз основа на червена бюлетина, издадена от Интерпол по искане на Съединените американски щати, тъй като в периода от септември 2008 г. до 2013 г. NF извършил различни престъпления (заговор за участие в организации за корупция с цел престъпна дейност и заговор за извършване на банкова измама и измама

чрез телекомуникационни средства съгласно член 1962 [d], дял 18 от Кодекса на САЩ и член 1349, дял 18 от Кодекса на САЩ).

- 2 С писмо от 25 януари 2022 г. американските власти предават заповедта за арест на Окръжния съд на Съединените американски щати за окръг Колумбия от 4 декември 2018 г. във връзка с обвинителния акт на голямото жури в Окръжния съд на Съединените американски щати за окръг Колумбия от 4 декември 2018 г. На 17 март 2022 г. американските власти предават документите за екстрадиция.
- 3 По молба на запитващата юрисдикция и на Generalstaatsanwaltschaft München (Главна прокуратура Мюнхен) словенските власти предоставят следната информация:

С присъдата на Районен съд Марибор (Словения) от 6 юли 2012 г., влязла в сила на 19 октомври 2012 г., НФ е осъден на лишаване от свобода за срок от 1 година и 3 месеца за престъплението „атака срещу информационната система“ съгласно член 221, параграф IV в връзка с параграф II KZ-1 от словенския Наказателен кодекс, извършено в периода от декември 2009 г. до юни 2010 г., като наложеното наказание е заменено с 480 часа общественополезен труд. До 25 юни 2015 г. НФ е положил целия период на общественополезен труд.

С определение от 23 септември 2020 г. Районен съд Копер (Словения) отхвърля молба на Съединените американски щати за екстрадиция на исканото лице с цел наказателно преследване, тъй като за изложените в молбата за екстрадиция факти от периода до юни 2010 г. Районен съд Марибор се е произнесъл с окончателна присъда. За останалите изложени в молбата за екстрадиция факти от периода след юни 2010 г. липсва доказаност на извършване на престъплението. Това определение е потвърдено с определението на Окръжен съд Копер (Словения) от 8 октомври 2020 г. и е окончателно.

- 4 Молбата за екстрадиция на Съединените американски щати, отправена до словенските власти със съобщените в нея факти за престъпления, по които Районен съд Копер и Окръжен съд Копер е трябвало да се произнесат, и документите, с които разполага запитващата юрисдикция въз основа на отправената до Федерална република Германия молба за екстрадиция на Съединените американски щати, се отнасят до едни и същи факти за престъпления. Освен това фактите, по които Районен съд Марибор се е произнесъл, са идентични с фактите в молбата за екстрадиция, отправена в рамките на настоящото производство до Федерална република Германия, доколкото те описват престъпления, извършени до юни 2010 г.
- 5 НФ е сръбски и косовски гражданин. При задържането му в Германия той заявява, че живее в Словения, и представя валиден сръбски паспорт, издадено на 3 ноември 2017 г. и валидно до 3 ноември 2019 г. словенско

разрешение за пребиваване, и косовска лична карта. През 2020 г. молбата му за удължаване на разрешението за пребиваване в Словения е отхвърлена от словенските власти.

Кратко представяне на мотивите на преюдициалното запитване

- 6 От отговора на преюдициалния въпрос зависи решението относно допустимостта на екстрадицията на HF в Съединените американски щати във връзка с деянията от периода до юни 2010 г., за които е обвинен в заповедта за арест на Окръжния съд за окръг Колумбия от 4 декември 2018 г. във връзка с обвинителния акт на голямото жури в Окръжния съд за окръг Колумбия от 4 декември 2018 г.
- 7 В решение от 12 май 2021 г., Bundesrepublik Deutschland (Червена бюлетина, Интерпол) (C-505/19, EU:C:2021:376) Съдът не дава отговор на този въпрос, тъй като настоящото производство се отличава със следните особености: HF не е гражданин на ЕС и в случая не става въпрос за временно задържане въз основа на издирване по Интерпол, а за официална молба за екстрадиция, която Съединените американски щати отправят до Федерална република Германия, след като HF е задържан в Германия въз основа на червена бюлетина на Интерпол.
- 8 Съгласно двустранните споразумения между Федерална република Германия и Съединените американски щати правното положение изглежда по следния начин: екстрадицията на HF се урежда от Договора за екстрадиция между Германия и САЩ във връзка с ДС и Второто ДС. Съединените американски щати са представили документите, изисквани съгласно член 14 от Договора за екстрадиция между Германия и САЩ.
- 9 Съгласно член 2, параграф 1, буква а) от Договора за екстрадиция между Германия и САЩ във връзка с член 1, буква а) от ДС престъпленията дават основание за екстрадиция, ако са наказуеми по правото на двете държави. Наказуемостта на поведението, за което HF е обвинен съгласно американското право, произтича по-специално от посочените членове 1344, 1349, 1963(a), 1962, 1349, дял 18 от федералните закони на САЩ. Поведението, за което е обвинен HF, е наказуемо и по германското право съгласно членове 129, 303b, 202c от Strafgesetzbuch (StGB, Наказателен кодекс).
- 10 Основанията за екстрадиция произтичат от член 2, параграф 2 от Договора за екстрадиция между Германия и САЩ. За престъпленията може да бъде наложено наказание лишаване от свобода за срок от 20 или 30 години съгласно правото на САЩ и от 2 до 10 години съгласно германското право.
- 11 Допустимостта на екстрадицията не се изключва и от пречки за екстрадиране. По-специално, без да се вземат предвид преюдициалните въпроси, съгласно член 8 от Договора за екстрадиция между Германия и

САЩ не е пречка за екстрадиране фактът, че НФ вече има окончателна присъда на Районен съд Марибор (Словения) от 6 юли 2012 г. за част от престъпленията, а именно за престъпленията, извършени в периода до юни 2010 г., които са предмет на настоящата молба за екстрадиция, и че наложеното наказание вече е изпълнено.

- 12 Съгласно недвусмисления си текст принципът *ne bis in idem* изключва екстрадиция само ако исканото лице има постановена окончателна присъда от компетентните органи на замолената държава, в случая Федерална република Германия.
- 13 Тази специална международна договорна уредба не позволява тълкуване в смисъл че тя включва и осъдителни присъди в държави — членки на ЕС. Освен това на преговорите по двустранния договор от 1978 г. Федерална република Германия и Съединените американски щати се споразумяват, че решенията, постановени в трети държави, не са пречка за екстрадицията.
- 14 Невъзможността за такова тълкуване на член 8 от Договора за екстрадиция между Германия и САЩ произтича също така от факта, че във Второто ДС, с което двустранният Договор за екстрадиция между Германия и САЩ е адаптиран към действащото като рамков договор Споразумение за екстрадиция между ЕС и Съединените американски щати от 25 юни 2003 г., не е предвидена отделна правна уредба, която да позволи принципът *non bis in idem* да обхване всички държави — членки на ЕС, и че член 8 от Договора за екстрадиране между Германия и САЩ не е изменен.
- 15 По-нататък, съгласно практиката на Bundesverfassungsgericht (Конституционен съд, Германия) все още няма и обща норма на международното обичайно право, а следователно и минимален международноправен стандарт в областта на правата на човека с ранга на обвързващо международно право, който да изисква принципът *non bis in idem* да се спазва и по отношение на осъдителни присъди в трети държави.
- 16 Възниква все пак въпросът дали член 50 от Хартата във връзка с член 54 от КПСШ изискват Федерална република Германия да не може да екстрадира НФ в Съединените американски щати за престъпленията, за които той е бил осъден с присъда на Районен съд Марибор (Словения), т. е. за фактите от настоящата молба за екстрадиция, извършени до юни 2010 г. включително.
- 17 Изискванията на член 50 от Хартата във връзка с член 54 от КПСШ са изпълнени. Тези разпоредби не са свързани с гражданството на Съюза или с гражданството на някоя от държавите членки.
- 18 Съгласно практиката на Съда временното задържане на лицето, визирано в публикувана по искане на трета държава червена бюлетина на Интерпол, представлява наказателно преследване по смисъла на член 50 от Хартата във връзка с член 54 КПСШ (вж. решение от 12 май 2021 г., Bundesrepublik Deutschland [Червена бюлетина, Интерпол], C-505/19, EU:C:2021:376). По

същия начин решение относно допустимостта на екстрадицията, изпълнението на което води до предаване на исканото лице на третата държава с цел наказателно преследване, следва да се счита за наказателно преследване по смисъла на член 50 от Хартата във връзка с член 54 от КПСШ.

- 19 Решението относно допустимостта на екстрадицията в Съединените американски щати на гражданин на трета държава, арестуван в държава членка, представлява и прилагане на правото на Съюза по смисъла на член 51 от Хартата. Това е така най-малкото защото става въпрос за Споразумението за екстрадиране между ЕС и Съединените американски щати от 25 юни 2003 г. (ОВ L 181, 2003 г., стр. 27; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 6, стр. 106, наричано по-нататък „Споразумението за екстрадиране между ЕС и САЩ“). Това споразумение е транспонирано в германското право с Второто ДС, поради което при прилагане на правото трябва да се отчетат основните права от Хартата.
- 20 Освен това към момента на задържането си HF е имал право на свободно придвижване съгласно член 20, параграф 1 от КПСШ във връзка с член 6, параграф 1, буква б) от Регламент (ЕС) 2016/399 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2016 година относно Кодекс на Съюза за режима на движение на лица през границите (Кодекс на шенгенските граници) (ОВ L 77, 2016 г., стр. 1), както и съгласно член 4, параграф 1 от Регламент (ЕС) 2018/1806 на Европейския парламент и на Съвета от 14 ноември 2018 година за определяне на третите страни, чиито граждани трябва да притежават виза, когато преминават външните граници, както и тези, чиито граждани са освободени от това изискване (ОВ L 303, 2018 г., стр. 39), понеже като сръбски гражданин той е бил освободен от изискването за притежаване на виза. При прилагането на член 20 от КПСШ във връзка с гореспоменатите разпоредби също трябва да се вземат предвид основните права от Хартата.
- 21 Възниква въпросът дали изпълнението на изискванията на член 50 от Хартата във връзка с член 54 от КПСШ означава, че гражданин на трета държава не може да бъде екстрадиран в Съединените американски щати, които не са нито държава — страна по КПСШ, нито държава — членка на Съюза.
- 22 Вярно е, че в решение от 12 май 2021 г., Bundesrepublik Deutschland (Червена бюлетина, Интерпол) (C-505/19, EU:C:2021:376), Съдът е постановил, че член 54 от КПСШ и член 21, параграф 1 ДФЕС, разглеждани през призмата на член 50 от Хартата, трябва да се тълкуват в смисъл, че допускат временното задържане от органите на държава — страна по КПСШ, на лице, за което по искане на трета държава Интерпол е публикувала червена бюлетина, освен ако във влязъл в сила съдебен акт, приет в държава — страна по това споразумение, или в държава членка, се установи, че производството по отношение на това лице съответно в договаряща държава

или в държава членка за същите деяния като тези, на които се основава посочената червена бюлетина, вече е окончателно приключило (вж. т. 122).

- 23 Въпреки това, в мотивите на решението си Съдът винаги се позовава на правото на свободно движение по смисъла на член 21 ДФЕС на лицето — германски гражданин, за което в цитираното дело се отнася червената бюлетина. Като сръбски гражданин HF не се ползва от правото на свободно движение съгласно член 21, параграф 1 ДФЕС, понеже не е гражданин на Съюза.
- 24 От друга страна, съгласно член 20 от КПСШ той е имал право на свободно придвижване. Ето защо с преюдициален въпрос трябва инцидентно да се прецени и дали принципите, установени от Съда в решение от 12 май 2021 г., *Bundesrepublik Deutschland (Червена бюлетина, Интерпол)* (C-505/19, EU:C:2021:376), по отношение на правото на свободно движение по смисъла на член 21 ДФЕС, се прилагат и към правото на свободно придвижване по смисъла на член 20, параграф 1 от КПСШ.
- 25 Освен това горепосоченото решение се отнася до молба за временно задържане въз основа на червена бюлетина на Интерпол. За разлика от това в настоящия случай е налице официална молба за екстрадиция, която е отправена, след като съответното лице е било задържано в държава членка въз основа на червена бюлетина на Интерпол.
- 26 Според запитващата юрисдикция на преюдициалния въпрос трябва да се отговори, че в настоящия случай член 54 от КПСШ във връзка с член 50 от Хартата не изключва екстрадиция на HF в Съединените американски щати, тъй като Федерална република Германия трябва да спази задължението си съгласно международното право спрямо Съединените американски щати да екстрадира исканото лице.
- 27 Вярно е, че член 351, параграф 1 от ДФЕС не се прилага пряко, тъй като съгласно член 34, параграф 2 от Договора за екстрадиция между Германия и САЩ този договор е влязъл в сила едва на 30 юли 1980 г. и следователно е сключен между Федерална република Германия и Съединените американски щати след 1 януари 1958 г.
- 28 От друга страна, запитващата юрисдикция споделя застъпването в доктрината становище, че член 351, параграф 1 ДФЕС трябва да се прилага към споразумения, които, макар и да са сключени от държава членка след 1 януари 1958 г., се отнасят до материя, за която Съюзът в резултат на разширяване на компетентността му е станал компетентен едва на по-късен етап, а при сключването на споразумението държавата членка обективно не е можела да предвиди промяната в компетентността. Доколкото е известно, Съдът все още не се е произнесъл по този въпрос.
- 29 Споразумението от Шенген влиза в сила на 14 юни 1985 г., а КПСШ — на 19 септември 1990 г., т.е. доста след 30 юли 1980 г. Споразумението от

Шенген е включено в правния ред на Съюза едва с Договора от Амстердам от 1997 г., т.е. също след 30 юли 1980 г. Това обаче означава, че през 1978 г. и 1980 г. Федерална република Германия не е можела да предвиди, че в сферата на компетентност на Европейския съюз ще бъдат включени въпросите относно общоевропейския принцип *ne bis in idem*, съответно относно полицейското и съдебното сътрудничество по наказателноправни въпроси.

- 30 По-късните промени в първото ДС не променят този факт. Това е така, защото, от една страна, първото ДС не представлява основно предоговаряне на Договора за екстрадиция между Германия и САЩ, а от друга, на 11 март 1993 г. първото ДС вече е било влязло в сила, т.е. също в момент, когато все още не е било възможно да се предвиди, че съответните области на правото ще бъдат включени в сферата на компетентност на Европейския съюз.
- 31 С Второто ДС Федерална република Германия транспонира само Споразумението за екстрадиране между ЕС и САЩ. В него също не е предвидена отделна правна уредба относно общоевропейския принцип *non bis in idem*. Съгласно член 17, параграф 1 от Споразумението за екстрадиране между ЕС и САЩ могат да се използват други предвидени в двустранните договори за екстрадиция основания за отказ, ако в това споразумение не се съдържа такава правна уредба. В Договора за екстрадиция между Германия и САЩ обаче не се съдържат допълнителни основания за отказ, а напротив, се предвижда задължение за екстрадиция.
- 32 Тъй като в Споразумението за екстрадиране между ЕС и САЩ липсва именно разпоредба за спазване на общоевропейски принцип *non bis in idem*, която да съответства на член 50 от Хартата във връзка с член 54 от КПСШ, по обратната логика може да се направи изводът, че остава изискването да се спазват двустранни договори за екстрадиция, какъвто например е Договорът за екстрадиция между Германия и САЩ, които предвиждат само спазването на принципа *non bis in idem* съгласно националното право.
- 33 Запитващата юрисдикция иска от Съда да се произнесе по преюдициалното запитване по реда на спешното производство съгласно член 107 от Процедурния правилник на Съда, тъй като в момента НФ е задържан (член 267, параграф 4 ДФЕС) и преюдициалното запитване се отнася до въпроси, свързани с част трета от Договора за функционирането на ЕС.